

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ Α'

ΘΕΜΑ 1^ο

- A.** Να επιλέξετε τη σωστή πρόταση σε κάθε μία από τις παρακάτω ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής:
- 1)** Ένα σώμα εκτελεί απλή αρμονική ταλάντωση. Αν κάποια στιγμή το μέτρο της ταχύτητάς του αυξάνεται, τότε τη στιγμή αυτή το σώμα
- έχει θετική επιτάχυνση.
  - πλησιάζει τη θέση ισορροπίας της ταλάντωσης.
  - έχει δυναμική ενέργεια ίση με την κινητική του.
  - δέχεται δύναμη επαναφοράς της οποίας το μέτρο είναι μέγιστο.
- (Μονάδες 3)**
- 2)** Αν σε κύκλωμα αμείωτων ηλεκτρικών ταλαντώσεων υποδιπλασιάσουμε το φορτίο του πυκνωτή τότε
- η μέγιστη ένταση του ρεύματος στο κύκλωμα διπλασιάζεται.
  - η ολική ενέργεια του κυκλώματος υποδιπλασιάζεται.
  - η συχνότητα των ταλαντώσεων διατηρείται σταθερή.
  - η περίοδος των ταλαντώσεων υποδιπλασιάζεται.
- (Μονάδες 3)**
- 3)** Ένα μικρό σώμα αναγκάζεται να συμμετέχει ταυτόχρονα σε δύο απλές αρμονικές ταλαντώσεις οι οποίες εξελίσσονται στην ίδια διεύθυνση και έχουν την ίδια θέση ισορροπίας. Οι εξισώσεις των ταλαντώσεων είναι $x_1 = 0,03\sqrt{3}\eta\mu\left(2\pi t - \frac{\pi}{6}\right)$ (S.I.) και $x_2 = 0,03 \cdot \eta\mu\left(2\pi t + \frac{\pi}{3}\right)$ (S.I.). Τότε η συνισταμένη κίνηση του σώματος είναι απλή αρμονική ταλάντωση με
- πλάτος 0,03 m και αρχική φάση $\frac{\pi}{6}$.
  - πλάτος 0,06 m και αρχική φάση $\frac{\pi}{6}$.
  - πλάτος $0,03\sqrt{3}$ m, χωρίς αρχική φάση.
  - πλάτος 0,06 m, χωρίς αρχική φάση.
- (Μονάδες 3)**
- 4)** Η εξίσωση ενός αρμονικού κύματος είναι $y = 2 \cdot \eta\mu\left(50\pi t - \frac{\pi x}{2}\right)$. (Το t σε s, το x σε m και το y σε cm).
- Το μήκος κύματος του κύματος είναι 2 m.
  - Η μέγιστη ταχύτητα ταλάντωσης των μορίων του ελαστικού μέσου είναι 1 m/s.
  - Η ταχύτητα διάδοσης του κύματος είναι 100 m/s.
  - Το πλάτος του κύματος μεταβάλλεται αρμονικά με το χρόνο, με συχνότητα 25 Hz.
- (Μονάδες 3)**
- 5)** Κατά μήκος μιας χορδής δημιουργείται στάσιμο κύμα. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι λάθος;

- α) Αν μεταβληθεί η συχνότητα ταλάντωσης των σωματίων της χορδής, η απόσταση μεταξύ δύο διαδοχικών δεσμών παραμένει σταθερή.
- β) Η μέγιστη ταχύτητα ταλάντωσης του κάθε σωματίου της χορδής είναι ανεξάρτητη από το χρόνο.
- γ) Τα σωματίδια της χορδής που βρίσκονται ανάμεσα σε δύο διαδοχικούς δεσμούς έχουν την ίδια φάση ταλάντωσης.
- δ) Υπάρχουν χρονικές στιγμές κατά τις οποίες η χορδή είναι ευθύγραμμη.

(Μονάδες 3)

- B.** Η σχέση $E = 30 \cdot \eta \mu 2\pi(6 \cdot 10^{14}t - 2 \cdot 10^6x)$ (S.I.) είναι δυνατό να περιγράψει την ένταση του ηλεκτρικού πεδίου ενός αρμονικού ηλεκτρομαγνητικού κύματος που διαδίδεται στο κενό; Αν ναι, πόσο θα είναι το πλάτος της έντασης του μαγνητικού πεδίου του κύματος αυτού;

(Μονάδες 10)

ΘΕΜΑ 2^ο

- A.** Τι ονομάζουμε στάσιμο κύμα; Να γραφεί και να αποδειχτεί η εξίσωση του στάσιμου κύματος. (Μονάδες 6)
- B.** Να χαρακτηρίσετε τους παρακάτω συλλογισμούς σαν «Σωστό» ή «Λάθος». Ο χαρακτηρισμός που θα δοθεί να συνοδεύεται από σύντομη αιτιολόγηση.
- 1) Ένα σύστημα ελατηρίου σταθεράς $k = 20\pi^2$ N/m και μάζας $m = 0,2$ kg τίθεται σε εξαναγκασμένη ταλάντωση. Αν είναι A_1 και A_2 τα πλάτη της ταλάντωσης για δύο διαφορετικές τιμές της περιόδου του διεγέρτη $T_1 = 1$ s και $T_2 = 0,5$ s αντίστοιχα, τότε $A_1 < A_2$. (Η σταθερά απόσβεσης b του συστήματος έχει μικρή τιμή).
  - 2) Μια μονοχρωματική ακτίνα φωτός εισέρχεται από τον αέρα σε ακίνητη σφαιρική σταγόνα νερού, υπό γωνία πρόσπτωσης $\theta_a = \frac{\pi}{4}$. Τότε η ακτίνα θα υποστεί ολική εσωτερική ανάκλαση. (Ο δείκτης διάθλασης του νερού είναι $n = \sqrt{2}$). (Μονάδες 6)
- Γ.** Σε ποιο μέγεθος φθίνουσών μηχανικών ταλαντώσεων αντιστοιχεί η αντίσταση R ενός κυκλώματος ηλεκτρικών ταλαντώσεων; Αν σ' ένα κύκλωμα που εκτελεί φθίνουσες ηλεκτρικές ταλαντώσεις αυξηθεί η ωμική αντίσταση από R_1 σε R_2 , θα επηρεαστεί η συχνότητα της ταλάντωσης; Να γίνει, σε κοινό διάγραμμα, γραφική παράσταση του μέγιστου φορτίου το πυκνωτή σε συνάρτηση με το χρόνο για τις δύο αυτές τιμές της αντίστασης. (Μονάδες 7)

ΘΕΜΑ 3^ο

Ένα ιδανικό κύκλωμα ηλεκτρικών ταλαντώσεων περιλαμβάνει πυκνωτή χωρητικότητας $C = 2 \mu\text{F}$ και πηνίο συντελεστή αυτεπαγωγής $L = 20 \text{ mH}$, τα οποία συνδέονται μέσω διακόπτη. Ο πυκνωτής είναι φορτισμένος με φορτίο $Q = 20 \mu\text{C}$ και τη χρονική στιγμή $t = 0$ κλείνουμε το διακόπτη. Να βρεθούν:

- α) Η περίοδος των ηλεκτρικών ταλαντώσεων του κυκλώματος. (Μονάδες 4)
- β) Η σχέση της έντασης του ρεύματος με το χρόνο, η οποία να παρασταθεί γραφικά. (Μονάδες 6)

ΘΕΤΙΚΟ**Φροντιστήριο**

- γ)** Ο χρόνος ανάμεσα σε δύο διαδοχικές μεγιστοποιήσεις της ενέργειας του μαγνητικού πεδίου του πηνίου. **(Μονάδες 7)**
- δ)** Ο ρυθμός μεταβολής της τάσης του πυκνωτή τη στιγμή κατά την οποία η ενέργεια του ηλεκτρικού πεδίου του πυκνωτή είναι τριπλάσια από την ενέργεια του μαγνητικού πεδίου του πηνίου. **(Μονάδες 8)**

ΘΕΜΑ 4^ο

Δύο σύγχρονες πηγές εγκάρσιων κυμάτων O_1 και O_2 απέχουν απόσταση $d = 4$ m και παράγουν στην επιφάνεια ενός αρχικά ήρεμου υγρού αρμονικά κύματα πλάτους $A = 2$ cm και συχνότητας $f = 2$ Hz. Τα κύματα διαδίδονται με ταχύτητα $u = 12$ m/s. Σ' ένα σημείο Σ της επιφάνειας του υγρού το οποίο είναι πάνω στην κάθετο στο ευθύγραμμο τμήμα O_1O_2 , στο σημείο O_2 και σε απόσταση $x_2 = 3$ m από το O_2 , επιπλέει μικρό κομμάτι φελλού.

- α)** Αν θεωρήσουμε ότι οι πηγές άρχισαν να ταλαντώνονται τη χρονική στιγμή $t = 0$, να βρεθεί η απομάκρυνση του φελλού από τη θέση της ισορροπίας του τις χρονικές στιγμές $t_1 = 0,2$ s, $t_2 = \frac{7}{24}$ s και $t_3 = 0,75$ s. **(Μονάδες 6)**
- β)** Να γίνει γραφική παράσταση της απομάκρυνσης του φελλού από τη θέση της ισορροπίας του σε συνάρτηση με το χρόνο. **(Μονάδες 8)**
- γ)** Να βρεθούν οι σχέσεις της ταχύτητας και της επιτάχυνσης του φελλού σε συνάρτηση με το χρόνο, όταν αυτός εκτελεί ταλαντώσεις που οφείλονται και στα δύο κύματα. **(Μονάδες 8)**
- δ)** Σε ποια σημεία του ευθύγραμμου τμήματος O_1O_2 θα μπορούσε να τοποθετηθεί ένας άλλος μικρός φελλός ώστε να παραμένει ακίνητος; **(Μονάδες 8)**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**ΘΕΜΑ 1^ο**

- A.** 1) $\rightarrow \beta$ 2) $\rightarrow \gamma$ 3) $\rightarrow \delta$ 4) $\rightarrow \gamma$ 5) $\rightarrow \alpha$
- B.** Συγκρίνοντας τη δοσμένη σχέση $E = 30 \cdot \eta \mu 2\pi (6 \cdot 10^{14} t - 2 \cdot 10^6 x)$ με την

$$E = E_{\max} \cdot \eta \mu 2\pi \left(\frac{t}{T} - \frac{x}{\lambda} \right), \text{ έχουμε: } E_{\max} = 30 \frac{\text{N}}{\text{C}}, \quad \frac{t}{T} = 6 \cdot 10^{14} t \rightarrow T = \frac{1}{6} \cdot 10^{-14} \text{ s} \text{ ή}$$

$$f = \frac{1}{T} = 6 \cdot 10^{14} \text{ Hz} \text{ και } \frac{x}{\lambda} = 2 \cdot 10^6 x \rightarrow \lambda = 5 \cdot 10^{-7} \text{ m}.$$

Η ταχύτητα διάδοσης του κύματος είναι

$$u = \lambda \cdot f = 5 \cdot 10^{-7} \text{ m} \cdot 6 \cdot 10^{14} \text{ s}^{-1} \rightarrow u = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}. \text{ Επειδή } u = c, \text{ η εξίσωση που δόθηκε μπορεί να περιγραφεί ηλεκτρομαγνητικό κύμα που διαδίδεται στο κενό.}$$

$$\text{Ισχύει } \frac{E_{\max}}{B_{\max}} = c \rightarrow B_{\max} = \frac{E_{\max}}{c} = \frac{30 \frac{\text{N}}{\text{C}}}{3 \cdot 10^8 \frac{\text{m}}{\text{s}}} \rightarrow \boxed{B_{\max} = 10^{-7} \text{ T}}.$$

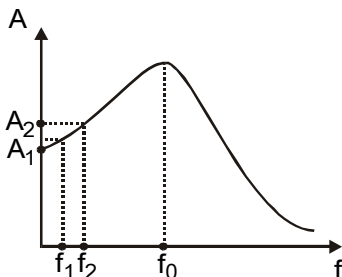
ΘΕΜΑ 2^ο

A. Βλ. Σχολικό Βιβλίο, σελ. 52 και 53.

B. 1) Η ιδιοσυχνότητα του συστήματος είναι

$$f_0 = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k}{m}} \rightarrow f_0 = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{20\pi^2}{0,2}} \text{ Hz} \rightarrow f_0 = 5 \text{ Hz} .$$

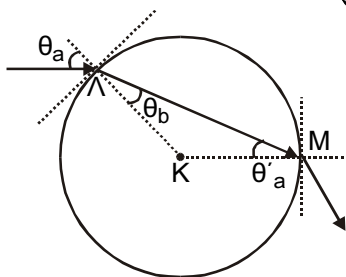
Όταν έχουμε εξαναγκασμένη ταλάντωση η συχνότητά της είναι ίδια με τη συχνότητα του διεγέρτη, άρα οι δύο διαφορετικές συχνότητες ταλάντωσης θα είναι $f_1 = \frac{1}{T_1} = 1 \text{ Hz}$ και $f_2 = \frac{1}{T_2} = 2 \text{ Hz}$. Επειδή η σταθερά απόσβεσης b έχει μικρή τιμή, ο συντονισμός (μεγιστοποίηση του πλάτους A της ταλάντωσης) επέρχεται όταν η συχνότητα του διεγέρτη f γίνεται πρακτικά ίση με την f_0 . Η γραφική παράσταση πλάτους (A) – συχνότητας (f) φαίνεται στο επόμενο σχήμα, όπου έχουν σημειωθεί οι συχνότητες f_1 και f_2 και τα αντίστοιχα πλάτη A_1 και A_2 .

Είναι φανερό ότι αφού $f_1 < f_2 < f_0$, για τα αντίστοιχα πλάτη θα ισχύει $A_1 < A_2$. Άρα ο συλλογισμός είναι ΣΩΣΤΟΣ.

2) Σύμφωνα με το νόμο του Snell, ισχύει:

$$\frac{\eta\mu\theta_a}{\eta\mu\theta_b} = n \rightarrow \eta\mu\theta_b = \frac{\eta\mu\theta_a}{n} \rightarrow \eta\mu\theta_b = \frac{\eta\mu \frac{\pi}{4}}{n} = \frac{\sqrt{2}/2}{\sqrt{2}} = \frac{1}{2} \rightarrow \eta\mu\theta_b = \eta\mu \frac{\pi}{6} .$$

Επειδή η θ_b είναι οξεία γωνία, θα έχουμε $\theta_b = \frac{\pi}{6}$.

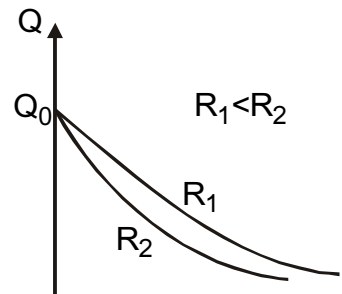
Το τρίγωνο ΚΛΜ είναι ισοσκελές, άρα και $\theta'_a = \frac{\pi}{6}$.

Για τη μετάβαση της ακτίνας από τον αέρα στο γυαλί η κρίσιμη γωνία βρίσκεται

από τη σχέση: $\eta\mu\theta_c = \frac{n_{\text{αερα}}}{n} = \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2} = \eta\mu \frac{\pi}{4} \rightarrow \theta_c = \frac{\pi}{4}$

Επειδή $\theta'_a < \theta_c$, η ακτίνα δε θα υποστεί ολική ανάκλαση στο Μ και θα εξέλθει από τη σταγόνα. Άρα η πρόταση είναι ΛΑΘΟΣ.

- Γ. Η αντίσταση R αντιστοιχεί στη σταθερά απόσβεσης b των φθινουσών μηχανικών ταλαντώσεων. Όταν αυξάνεται η αντίσταση στο κύκλωμα, αυξάνεται η περίοδος των ηλεκτρικών ταλαντώσεων, επομένως μειώνεται η συχνότητά τους. Η ζητούμενη γραφική παράσταση, έχει τη μορφή του επόμενου σχήματος.

ΘΕΜΑ 3^ο

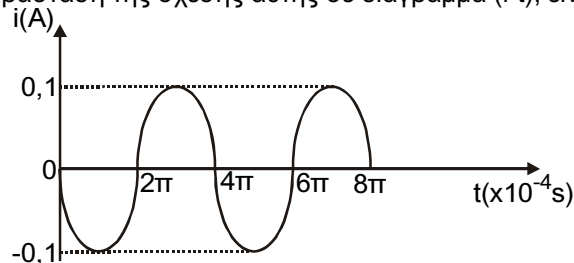
- Α. Η περίοδος δίνεται από τη σχέση: $T = 2\pi\sqrt{LC}$. Αντικαθιστώντας στη σχέση αυτή όπου $C = 2 \mu\text{F} = 2 \cdot 10^{-6} \text{ F}$ και $L = 20 \text{ mH} = 20 \cdot 10^{-3} \text{ H}$ βρίσκουμε: $T = 4\pi \cdot 10^{-4} \text{ s}$.

- β) Ισχύει $\omega = \frac{2\pi}{T} \rightarrow \omega = \frac{2\pi}{2\pi\sqrt{LC}} \rightarrow \omega = \frac{1}{\sqrt{LC}}$. Με αντικατάσταση έχουμε:

$$\omega = 5 \cdot 10^3 \text{ rad/s}. \text{ Επίσης } I = \omega \cdot Q \rightarrow I = 5 \cdot 10^3 \cdot 20 \cdot 10^{-6} \text{ A} \rightarrow I = 0,1 \text{ A}.$$

Επειδή τη χρονική στιγμή $t = 0$ το φορτίο του πυκνωτή είναι μέγιστο, η εξίσωση μεταβολής του ρεύματος είναι της μορφής: $i = -I \cdot \eta\mu\omega t$ ή $i = -0,1 \cdot \eta\mu(5000t)$ (S.I.)

Η γραφική παράσταση της σχέσης αυτής σε διάγραμμα (i-t), είναι όπως στο σχήμα.

- γ) Η ενέργεια του μαγνητικού πεδίου του πηνίου είναι $U_B = E \cdot \eta\mu^2\omega t$, όπου E είναι η ολική ενέργεια της ταλάντωσης. Η ενέργεια αυτή γίνεται μέγιστη, ίση με E, όταν

$$\eta\mu^2\omega t = 1 \rightarrow \eta\mu\omega t = \pm 1 \rightarrow \frac{2\pi}{T} \cdot t = k\pi + \frac{\pi}{2}, k \in \mathbb{Z} \rightarrow t = \frac{k}{2} \cdot T + \frac{T}{4}, k \in \mathbb{Z}$$

Δύο διαδοχικές χρονικές στιγμές κατά τις οποίες έχουμε μεγιστοποίηση της U_B είναι

$$\eta t_k = \frac{k}{2} \cdot T + \frac{T}{4} \text{ και } \eta t_{k+1} = \frac{k+1}{2} \cdot T + \frac{T}{4}.$$

Ο ζητούμενος χρόνος είναι $\Delta t = t_{k+1} - t_k \rightarrow \Delta t = \frac{T}{2}$, οπότε: $\Delta t = 2\pi \cdot 10^{-4} \text{ s}$.

- δ) Έχουμε

$$\left. \begin{array}{l} U_B + U_E \\ \text{και} \\ U_E = 3 \cdot U_B \end{array} \right\} \rightarrow 4 \cdot U_B = E \rightarrow 4 \cdot \frac{1}{2} Li^2 = \frac{1}{2} L \cdot I^2 \rightarrow i^2 = \frac{I^2}{4} \rightarrow i = \pm \frac{I}{2} \quad (1)$$

$$\text{Επίσης } \frac{\Delta V_C}{\Delta t} = \frac{\Delta \left(\frac{q}{C} \right)}{\Delta t} = \frac{1}{C} \cdot \frac{\Delta q}{\Delta t} = \frac{1}{C} \cdot \frac{\Delta q}{\Delta t} \rightarrow \frac{\Delta V_C}{\Delta t} = \frac{1}{C} \cdot i \quad (2)$$

Με συνδυασμό των (1) και (2) προκύπτει

$$\frac{\Delta V_C}{\Delta t} = \pm \frac{I}{2C} \rightarrow \frac{\Delta V_C}{\Delta t} = \pm \frac{0,1 \text{ A}}{2 \cdot 2 \cdot 10^{-6} \text{ F}} \rightarrow \boxed{\frac{\Delta V_C}{\Delta t} = \pm 2,5 \cdot 10^4 \frac{\text{V}}{\text{s}}}$$

ΘΕΜΑ 4^ο

- α) Έστω x_1 η απόσταση του φελλού από την πηγή O_1 . Εφαρμόζοντας το Πυθαγόρειο Θεώρημα στο ορθογώνιο τρίγωνο $O_1O_2\Sigma$, έχουμε:

$$O_1\Sigma^2 = O_1O_2^2 + O_2\Sigma^2 \rightarrow x_1^2 = d^2 + x_2^2 \rightarrow x_1 = \sqrt{d^2 + x_2^2}.$$

Με αντικατάσταση: $x_1 = 5 \text{ m}$.

Το κύμα από την πηγή O_1 φθάνει στο Σ τη χρονική στιγμή $t_{01} = \frac{x_1}{u} = \frac{5}{12} \text{ s}$ και το

κύμα από την O_2 φθάνει στο Σ τη χρονική στιγμή $t_{02} = \frac{x_2}{u} = 0,25 \text{ s}$.

Έτσι τη χρονική στιγμή $t_1 = 0,2 \text{ s}$ στο Σ δεν έχει φθάσει κανένα κύμα (διότι $t_1 < t_{01}$ και $t_1 < t_{02}$) και ο φελλός δεν έχει ξεκινήσει ακόμη την ταλάντωσή του. Άρα η απομάκρυνσή του είναι $\boxed{y_1 = 0}$.

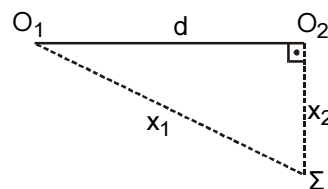
Τη χρονική στιγμή t_2 έχει φθάσει στο Σ μόνο το κύμα που προέρχεται από την πηγή O_2 (αφού $t_{02} < t_2 < t_{01}$). Επομένως η απομάκρυνση του φελλού θα υπολογιστεί από την εξίσωση του κύματος της πηγής O_2 . Δηλ. $y_2 = A \cdot \eta\mu 2\pi \left(\frac{t_2}{T} - \frac{x_2}{\lambda} \right)$ (1)

όπου $T = \frac{1}{f} = 0,5 \text{ s}$ και επειδή $u = \lambda \cdot f \rightarrow \lambda = \frac{u}{f} \rightarrow \lambda = 6 \text{ m}$.

Αντικαθιστώντας στην (1) έχουμε: $y_2 = 2 \text{ cm} \cdot \eta\mu 2\pi \left(\frac{7/24}{0,5} - \frac{3}{6} \right)$, απ' όπου προκύ-

πτει: $y_2 = 2 \text{ cm} \cdot \eta\mu \frac{\pi}{6} \rightarrow \boxed{y_2 = 1 \text{ cm}}$.

Τη χρονική στιγμή $t_3 = 0,75 \text{ s}$ έχουν φθάσει στο Σ τα κύματα και των δύο πηγών γιατί $t_3 > t_{01} > t_{02}$. Επομένως ο φελλός έχει αρχίσει να εκτελεί ταλάντωση με εξίσωση

ση $y = A' \cdot \eta\mu 2\pi \left(\frac{t}{T} - \frac{x_1 + x_2}{2\lambda} \right)$, όπου $A' = 2A \cdot \sigma\upsilon\nu 2\pi \frac{x_1 - x_2}{2\lambda}$. Έτσι προκύπτει:

$$A' = 2 \cdot 2 \text{ cm} \cdot \sigma\upsilon\nu 2\pi \frac{5-3}{2 \cdot 6} = 4 \text{ cm} \cdot \sigma\upsilon\nu \frac{\pi}{3} \rightarrow A' = 2 \text{ cm} \text{ και}$$

$$y = 2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(\frac{t}{0,5} - \frac{5+3}{2 \cdot 6} \right) \rightarrow y = 2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(2t - \frac{2}{3} \right) \text{ (Το } t \text{ σε s, το } y \text{ σε cm).}$$

Για τη χρονική στιγμή $t_3 = 0,75 \text{ s}$. Βρίσκουμε:

$$y_3 = 2 \text{ cm} \cdot \eta\mu 2\pi \left(2 \cdot 0,75 - \frac{2}{3} \right) \rightarrow y_3 = 2 \text{ cm} \cdot \eta\mu \frac{5\pi}{3} \rightarrow \boxed{y_3 = -\sqrt{3} \text{ cm}}.$$

β) Από τη χρονική στιγμή $t = 0$ ως τη χρονική στιγμή $t_{02} = 0,25 \text{ s}$ ο φελλός είναι ακίνητος, δηλ. η απομάκρυνσή του είναι μηδέν.

Από τη χρονική στιγμή $t_{02} = 0,25 \text{ s}$ ως τη χρονική στιγμή $t_{01} = \frac{5}{12} \text{ s}$ εκτελεί ταλά-

ντωση με εξίσωση $y = A \cdot \eta\mu 2\pi \left(\frac{t}{T} - \frac{x_2}{\lambda} \right) \rightarrow y = 2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(2t - \frac{1}{2} \right)$ (2) και για χρονι-

κές στιγμές μεγαλύτερες των $\frac{5}{12} \text{ s}$, η ταλάντωση του έχει εξίσωση

$$y = A' \cdot \eta\mu 2\pi \left(\frac{t}{T} - \frac{x_1 + x_2}{2\lambda} \right) \rightarrow y = 2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(2t - \frac{2}{3} \right)$$
 (3). Συνοπτικά έχουμε:

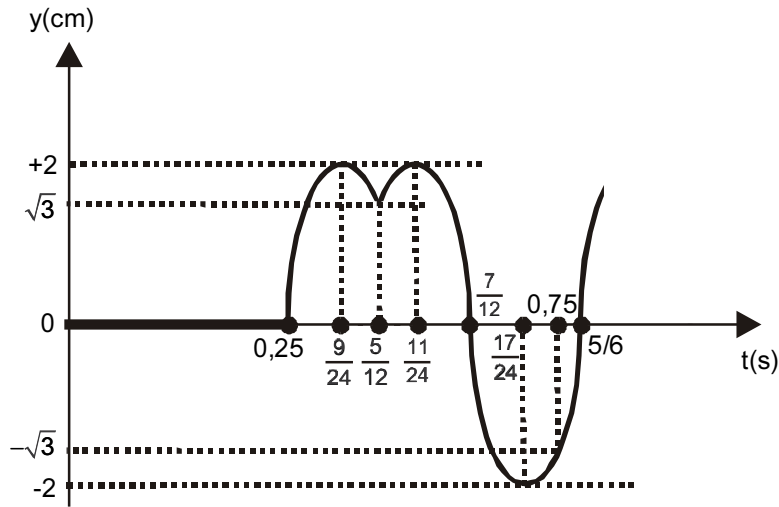
$$y = \left\{ \begin{array}{ll} 0, & 0 \leq t < 0,25 \text{ s} \\ 2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(2t - \frac{1}{2} \right), & 0,25 \text{ s} \leq t < \frac{5}{12} \text{ s} \\ 2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(2t - \frac{2}{3} \right), & t \geq \frac{5}{12} \text{ s} \end{array} \right\} \text{ (Το } t \text{ σε s, το } y \text{ σε cm).}$$

Ειδικά, για $t = \frac{5}{12} \text{ s}$ η (2) δίνει: $y = 2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(2 \cdot \frac{5}{12} - \frac{1}{2} \right) \rightarrow y = \sqrt{3} \text{ cm}$ ενώ η (3):

$$y = 2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(2 \cdot \frac{5}{12} - \frac{2}{3} \right) \rightarrow y = \sqrt{3} \text{ cm}, \text{ επίσης.}$$

Θα έχουμε $y = +2 \text{ cm}$ για πρώτη φορά, μετά τη χρονική στιγμή $\frac{5}{12} \text{ s}$ όταν

$$2\pi \left(2t - \frac{2}{3} \right) = \frac{\pi}{2} \rightarrow t = \frac{11}{24} \text{ s}. \text{ Η ζητούμενη γραφική παράσταση θα έχει τη μορφή}$$

γ) Έχουμε $v_{\max} = \omega \cdot A' = 2\pi f \cdot A' \rightarrow v_{\max} = 8\pi \text{ cm/s}$.

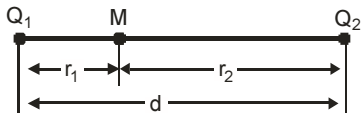
Άρα η εξίσωση της ταχύτητας είναι:

$$v = v_{\max} \cdot \eta\mu 2\pi \left(\frac{t}{T} - \frac{x_1 + x_2}{2\lambda} \right) \rightarrow v = 8\pi \cdot \eta\mu 2\pi \left(2t - \frac{2}{3} \right) \quad (\text{το } t \text{ σε s, το } v \text{ σε cm/s}).$$

Επίσης $a_{\max} = \omega^2 \cdot A' = 4\pi^2 \cdot f^2 \cdot A' \rightarrow a_{\max} = 32\pi^2 \text{ cm/s}^2$.

Ισχύει: $a = -a_{\max} \cdot \eta\mu 2\pi \left(\frac{t}{T} - \frac{x_1 + x_2}{2\lambda} \right) \rightarrow a = -32\pi^2 \cdot \eta\mu 2\pi \left(2t - \frac{2}{3} \right)$ (το t σε s, το a σε cm/s^2).

δ) Έστω M ένα σημείο, το οποίο απέχει απόσταση r_1 από το O_1 και r_2 από το O_2 , στο οποίο αν τοποθετηθεί ο φελλός, παραμένει ακίνητος. (Δηλ. στη θέση αυτή παρατηρείται απόσβεση).

$$\left. \begin{aligned} r_1 + r_2 &= d \quad \text{και} \\ \text{Έχουμε: } r_1 - r_2 &= (2k + 1) \frac{\lambda}{2}, \quad k \in \mathbb{Z} \end{aligned} \right\}$$

Με πρόσθεση κατά μέλη των παραπάνω σχέσεων, προκύπτει $2r_1 = d + (2k + 1) \frac{\lambda}{2}$, $k \in \mathbb{Z}$ ή $r_1 = \frac{d}{2} + (2k + 1) \frac{\lambda}{4}$, $k \in \mathbb{Z}$

Με αντικατάσταση των τιμών $d = 4 \text{ m}$ και $\lambda = 6 \text{ m}$, βρίσκουμε:

$$r_1 = [2 + (2k + 1) \cdot 1,5] \text{ m}, \quad k \in \mathbb{Z} \quad (4)$$

$$\text{Αφού } 0 \leq r_1 \leq d \rightarrow 1 \leq 2 + (2k + 1) \cdot 1,5 \leq 4 \rightarrow -\frac{7}{6} \leq k \leq \frac{1}{6}, \quad k \in \mathbb{Z}.$$

Οι τιμές του k που ικανοποιούν τη σχέση αυτή είναι $k = -1$ και $k = 0$.

Αντικαθιστώντας στην (4), έχουμε:

$$\text{Για } k = -1 \rightarrow r_1 = 0,5 \text{ m} \quad \text{και για } k = 0 \rightarrow r_1 = 3,5 \text{ m}.$$

Επιμέλεια: Δημάρατος Δημήτρης